

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 596
van **PETER WOUTERS**
datum: 13 juli 2018

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Mobiele slachthuizen - Haalbaarheid

Het is niet altijd gemakkelijk voor kleinschalige veehouderijen om een slachthuis te vinden. Zo vormt de afstand tot aan het slachthuis wel eens een probleem en zijn grotere slachthuizen vaak niet bereid om een kleiner aantal dieren te slachten voor rechtstreekse verkoop. In het kader van het project 'Bio zoekt Keten' voerde BioForum in 2013 al een studie uit naar de haalbaarheid van een mobiele slachteenheid. Op dat moment waren er nog veel vragen bij de haalbaarheid en bleek de vraag te klein om het rendabel te maken. Nu lijkt de vraag er wel meer en meer te zijn en wordt er opnieuw een studie uitgevoerd. In Duitsland en Zweden gebruikt men reeds mobiele slachthuizen.

Op de website van het departement Landbouw en Visserij kunnen we lezen dat het huidig onderzoek van start ging op 1 september 2017 en afgerond zou worden tegen 31 augustus 2019.

1. Welke stappen zijn reeds ondernomen in het onderzoek? Wat is de verdere planning?
2. Wat is de visie van de minister op het concept van mobiele slachthuizen? In welke sectoren (pluimvee, runderen, varkens, ...) kan dit volgens haar soelaas bieden? Welke sectoren worden onderzocht in het onderzoek?
3. Zijn er wettelijke obstakels om van start te gaan met mobiele slachthuizen? Zo ja, welke?
4. Wat waren de andere obstakels (dan wettelijke) die in het onderzoek in 2013 naar boven kwamen en op welke manier zouden die obstakels nu wel weggewerkt kunnen worden?
5. Worden er nog andere alternatieven bekeken zoals het bevorderen van kleinschaligere, gecertificeerde slachthuizen? Hoe kunnen deze alternatieven aangemoedigd worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 596 van 13 juli 2018

van **PETER WOUTERS**

1. Volgende acties in het werkplan werden uitgevoerd:

- Delen van beschikbare kennis:
 - o onderling tussen de leden van de operationele groep en met niet-leden;
 - o overleg met de expert die de haalbaarheidsstudie uitvoerde in 2013 en de auteur van de studie van Nature et Progrès;
 - o er zijn contacten gelegd met Mobiler Metzger in Duitsland en met een mobiele slachter in Bourgondië (Frankrijk);
- Inventariseren van het potentieel (september-november 2017):
 - o bevraging van veehouders met korteketenverkoop om hun interesse in mobiel slachten na te gaan;
 - o op basis van de enquête een berekening maken van het potentieel aan slachtingen voor een mobiele eenheid en de ruimtelijke verdeling in Vlaanderen. Hieruit blijkt dat er zeer concrete interesse is vanuit de pluimveeketen, zowel van de producenten als van slachters. Bovendien blijkt op korte termijn pluimvee zowel op economisch, technisch als juridisch vlak het meest interessant en haalbaar te zijn;
- Meerwaarde op het vlak van dierenwelzijn (september 2017-juli 2018, focusgroepen in het voorjaar 2018). Nagaan in welke mate consumenten en/of afnemers (de vleesverwerkers) bereid zijn om een meerprijs te betalen omwille van dierenwelzijn;
- Haalbaarheid op het vlak van voedselveiligheid, afvalverwerking en vergunningen (december 2017-juni 2018): bilateraal overleg met betrokken overheidsdiensten. Er hebben al verschillende positieve gesprekken met het FAVV plaatsgevonden. Maar vooral de niet-rechtstreekse hoeveeverkoop, o.a. de verkoop aan de handel en restaurants, blijft een heikel punt. In de loop van het project wordt er nog verder overlegd met het FAVV en andere betrokken overheidsinstanties. OVAM ondertekende voor dit project een samenwerkingsprotocol met Bioforum Vlaanderen, met de bedoeling om inhoudelijke input te geven op vragen die betrekking hebben op het geproduceerde slachtafval. Er was al een eerste verkennend gesprek op 31 mei 2018;
- Er werd overleg gepleegd met mogelijke leveranciers van een mobiele slachteenheid en de benodigde machines. Daarnaast werden bij enkele carosseriebouwers offertes opgevraagd voor de concrete bouw.

Verdere planning:

- In eerste instantie zal de focus liggen op het slachten van pluimvee. In dat kader wil men nagaan of de financiering haalbaar is en welke subsidiemogelijkheden er zijn;
- Er worden gesprekken gevoerd met een potentiële bouwer van de mobiele eenheid. De technische uitwerking voor de pluimvee installatie loopt (juli-december 2018): screening en vergelijking van verschillende installaties en verdere technische uitwerking in overeenstemming met de wettelijke vereisten;
- Opstellen van een business plan (september-maart 2019) i.s.m. 5 à 10 potentiële geïnteresseerde pluimveehouders en een slachter. Doel is dat er met de mobiele eenheid 5.000 tot 10.000 stuks pluimvee/jaar geslacht worden;
- Opstellen van een beheerstructuur (maart-augustus 2019) op voorwaarde dat een haalbaar business plan kan opgesteld worden. Er zal nagegaan worden welke

samenwerkingsvorm de veetelers het meest aangewezen vinden en er worden afspraken besproken en uitgeschreven. De focus ligt op een coöperatieve samenwerking tussen de verschillende partijen en deze piste wordt verder onderzocht (pluimvee);

- Bekendmaking van de resultaten van het project (juni-augustus 2019).

2. Het concept van mobiele slachthuizen biedt een aantal interessante perspectieven. Zo biedt het concept een antwoord op noden van groeiende maatschappelijke trends zoals bio, korte keten, enz., en biedt het gelijktijdig ook een aantal welzijnsvoordelen voor de dieren, zoals minder omgevingsstress, geen of minimaal transport, enz. Om het dierenwelzijn te kunnen garanderen is het uiteraard noodzakelijk dat het mobiel slachthuis over goede apparatuur beschikt en dat er met bekwaam personeel gewerkt wordt. Ook moet aan de normen inzake milieuaspecten (slachtafval, waterafval, ...) en voedselveiligheid voldaan worden. De operationele groep binnen het huidige onderzoeksproject onderzoekt de sectoren rundvee, varkens, schapen en pluimvee. Vooral de laatste sector, pluimvee, biedt momenteel de meeste perspectieven, zowel op financieel, technisch als reglementair vlak.
3. De federale overheid stelt heel wat voorwaarden bij het slachten en versnijden van dieren. Er zijn belangrijke voorwaarden op het gebied van voedselveiligheid:
 - de slachteenheid moet erkend zijn door het FAVV. Momenteel is een erkenning van een slachthuis verbonden aan één vaste locatie en kan een mobiel slachthuis dus geen erkenning krijgen, tenzij het op één vaste locatie blijft;
 - de slachter moet een gediplomeerd beenhouwer/spekslager zijn;
 - de dieren moeten voor en na het slachten een veterinaire keuring ondergaan;
 - eventueel transport van dieren of vlees moet door een erkende transporteur gebeuren;
 - de mobiele slachteenheid moet een autokeuring ondergaan vooraleer hij de weg op kan.Voor pluimvee en konijnen is de wetgeving anders en mag tot bepaalde hoeveelheden op de hoeve geslacht worden (zonder versnijden of verwerking) zonder dat een toelating of erkenning wordt aangevraagd. Tot bepaalde grotere hoeveelheden moet een toelating 'slachten op de boerderij' aangevraagd worden bij het FAVV, en vanaf bepaalde hoeveelheden moet een erkenning als 'slachthuis' aangevraagd worden. Verder zijn er in geval van lozing van (bedrijfs)afvalwater ook de sectorale lozingsvoorwaarden voor slachthuizen waaraan moet worden voldaan. Afhankelijk van de situatie moeten de nodige vergunningen en erkenningen worden aangevraagd wat betreft de opslag en transport van slachtafval van mobiele slachthuizen. Daarnaast worden er voor biologische dieren ook enkele bijkomende eisen gesteld vanuit de wetgeving biologische landbouw. In het project van de operationele groep 'Mobiele slachteenheid' worden oplossingen gezocht voor de wettelijke obstakels. In het project wordt daartoe bilateraal overleg georganiseerd met FAVV, OVAM en het Departement Omgeving.
4. In het onderzoek in 2013 kwam naar voor dat de economische haalbaarheid effectief een obstakel is, naast de wettelijke aspecten. De slachtkosten in een mobiele slachteenheid zijn hoger dan in een slachthuis. Een van de belangrijkste uitdagingen van het project is dan ook om de slachtactiviteit break-even te laten draaien tegen betaalbare kosten voor de veetelers.
5. In het huidige onderzoeksproject worden geen andere alternatieven bekeken.